

SOSANT 1200

Sensorveiledning

Våren 2024 – Utsatt eksamen

Generelt gjelder følgende for bedømmelsen av alle besvarelsene:

5-timers skoleeksamen. Eksamen består av to deler:

- I del 1 skal studentene besvare 2 av 5 spørsmål
- I del 2 skal studentene besvare 1 av 3 spørsmål

I vurderingen vil del 1 telle 25% og del 2 telle 75%.

Det anvendes et sett generelle kriterier i vurderingen av alle besvarelsene. Disse kan beskrives på følgende vis: For å svare godt, må kandidaten bruke pensum, skrive presist, nytte relevanskriterier (eller «holde seg til saken») og vise evne til å drøfte og argumentere. I tillegg honoreres faglig selvstendighet.

Kandidatene er forventet å bruke pensumlitteratur i besvarelsen av spørsmålene. Dette er også nevnt i forelesningene. Det bør refereres til noen forfattere på pensum for å få gode karakterer (C og oppover). Sensor kan imidlertid utvise skjønn her (f.eks gi C hvis det ikke nevnes noen forfattere/tekster, men besvarelsens innhold er godt og det er tydelig at kandidaten har lest pensum). Kandidater skal strykes hvis de ikke oppfyller oppgavens formelle krav: å besvare **to** av fem kortsvarspørsmål og/eller **ett** av tre langsvarspørsmål.

KORTSVAR (DEL 1): Besvar **to** av følgende fem spørsmål.

1. Hvordan har antropologer kritisert de struktur-funksjonalistiske studiene av politikk?

En god besvarelse redegjør her kort for endringene som fant sted i den politiske antropologien på 1950- og 1960-tallet gjennom utviklingen av nye aktør- og prosess-orienteringer. Den never at strukturfunksjonalismen ble kritisert for å være for lukket og enighetspreget og at den ikke kunne forklare endring, og overser hvordan samfunn har blitt historisk formet.

Den nevner også at strukturfunksjonalisme og britisk antropologi ble beskyldt for å ha tjent kolonialismen. Klassiske tekster om politiske antropologi på 1940 og 1950 tallet tok den kolonial struktur og dominans for gitt. De mest relevante arbeidene på pensumet er Lewellen (kapitlene 1 og 5-6) samt Gledhill. Det teller opp om sentrale forfattere identifiseres (som for eksempel Radcliffe-Brown, Evans-Pritchard, Fortes, Leach, Barth, Abner Cohen, Turner, Talal Asad, Clifford og Marcus).

2. Gjør rede for Pierre Bourdieu's begrep habitus og felt.

En god besvarelse gir tilfredsstillende svar på de to delene som oppgaven rommer og gjengir Bourdieus ideer om habitus og felt. Det finnes objektive sosiale strukturer- på individnivå gjennom *habitus*. De *ubevisste og kroppslige* faktorene som er med på å forme oss som individer. Taus kunnskap som du får fra omgivelsene dine gjennom oppveksten, som erfaringer som nærmest setter seg i kroppen. Den tause kunnskapen kommer til uttrykk i alt du gjør og er. En viktig del av denne tause kunnskapen er å beherske de kulturelle kodene som gjelder i omgivelsene dine. *Felt*, som er ulike sosiale arenaer, eller nettverk av relasjoner som er organisert rundt en eller flere typer kapital. Eksempler på slike felt kan være trosfellesskap, fagfellesskap, ungdomskultur eller andre kulturelle fellesskap. Denne statusen kaller Bourdieu *symbolsk kapital*, fordi den knytter en verdi til et menneske på bakgrunn av summen av ulik kapital personen forvalter. Samtidig utgjør samfunnet som helhet et eget sosialt felt, der klassesetilhørighet er det som gir høy eller lav status. Relevante pensumsider er Lewellen kap. 10 (s.185-187).

3. Gjør rede for hovedtrekkene ved perspektivet til Eric Wolf.

Et godt svar på denne oppgaven nøyer seg ikke med bare en oppstilling av Wolfs beskrivelser av fire former for makt, eller måter å interessere seg for makten på. En god besvarelse trenger i tillegg å få tilstrekkelig fram noen trekk ved Wolfs eget ståsted – noen trekk ved hans argumentasjon om hvorfor antropologer særlig trenger en interesse for det han omtaler som den strukturelle makten, og om hva en slik interesse for Wolf består i. Det relevante pensumarbeidet er Wolfs essay. Videre kan trekkes vekslers på Lewellen, Mintz, Gledhill – men dette siste kan ikke anses som nødvendig for å ha levert en meget god besvarelse.

4. Skisser hvordan Sian Lazars analyserer politisk aktivisme og politiske identiteter.

For å svare godt er det nødvendig å redegjøre for, og diskutere, Lazars tilnærming til politisk aktivisme og politiske identiteter. For å svare godt (oppnå en A eller B) forklares sentrale analytiske begrep som Lazar anvender som politisk-etisk og kollektiv subjektivering, *militancia* og «containment». Gjennom subjektivering gjør aktivistene seg selv til en bestemt type politisk aktør innen den bredere politiske konteksten. *Militancia* er en form for politisk aktivisme som er kollektivt organisert. *Containment* referer til det å kunne ta imot ikke-verbalefølelsesmessig kommunikasjon, kjenne etter hva denne kan handle om, og forsøke å kommunisere tilbake en forståelse av hvordan den andre har det. Lazar viser hvordan fagforeningsledere «rommer» andre gjennom terapeutiske forhold.

Videre kan besvarelsen nevne spenningen som eksisterer i subjektiveringsbegrepet- mellom individets refleksive og aktive selvkonstituering og overordnede maktpraksiser individet ikke nødvendigvis har makt over. Det siste kan ikke anses som nødvendig for å ha levert en meget god besvarelse. Relevant pensum er monografien av Lazar.

5. Hvordan kan minne mobiliseres som motmakt?

For å svare godt er det nødvendig å redegjøre for, og diskutere, hvordan aktivister eller marginaliserte grupper bruker minne for å holde staten ansvarlig. Et godt svar skisserer ikke

kun empiriske prosesser, men mere generelt om betydningen av minne i analyse av makt og motmakt.

Relevante pensumarbeider er de av Hussain, Rubin, Kivland og Troillot. Hussain viser hvordan berørte av «forsvunne» i krigen mot terror i Pakistan utvikler minnemapper som motarkiv der statens vold kan spores og kartlegges. Rubin viser i sin artikkel hvordan Minnebevegelsen i post-Franco Spania vil endre «hukommelsens infrastruktur», som muliggjør og begrenser sirkulasjon av tidligere erfaring i den offentlige sfæren.

Oppgaven er gitt slik at kandidaten står fritt og har en rekke ulike muligheter med hensyn til både utvelgelsen av pensumarbeider og utformingen av svar.

Sensorveiledning LANGSVAR (DEL 2): Besvar ett av følgende tre spørsmål.

Oppgave 1. Ta utgangspunkt i Kirsch «Mining Capitalism» og diskuter hvordan antropologer fruktbart kan studere politisk aktivisme. Bruk i tillegg til monografien, minst to av de andre arbeidene i pensum i utformingen av besvarelsen.

For å svare godt er det nødvendig å redegjøre for, og diskutere, noen utvalgte sider ved Kirschs tilnærming til studiet av politisk aktivisme. For å svare godt er det ikke tilstrekkelig å bare skissere empiriske prosesser som Kirschs bok behandler. Et godt svar trenger å skissere noen trekk ved Kirschs mer generelle posisjon: Hva hevder han mer generelt om (analysen av) maktforhold og rommet for motstand og aktivisme? Men svaret bør i en tilstrekkelig grad vise evne til å diskutere utvalgte trekk ved Kirschs mer generelle tilnærming. For igjen å konkretisere: Kirsch benytter seg av noen mer generelle kategorier eller begreper for å skape analysen sin – som «The Politics of Space», «Politics of Time», og «New Politics of Time». Et godt svar behandler sider ved Kirschs analyse av politisk aktivisme på en slik måte at det også kort nevner eller behandler et eller flere av de mer generelle begrepene Kirsch anvender for å drive fram argumentasjonen sin.

Videre relaterer et godt svar sider ved Kirschs diskusjon av politisk aktivisme til diskusjoner nedfelt i minst to av de andre arbeidene på pensum. Mange ulike pensumarbeider kan her brukes. Noen eksempler kan være: Wolf, Foucault, Lewellen om makt og motstand og maktanalyser; Lazars monografi fra Argentina om fagforeningspolitikk og politisk aktivisme; og Hetheringtons essay fra Paraguay om bondeaktivister. Men igjen, i valget av de to arbeidene utenom Kirschs står kandidaten svært fritt.

Oppgave 2. Diskuter betydningen av arbeid med slektskap og kjønn for det antropologiske studiet av politikk. Ta utgangspunkt i minst tre av arbeidene i pensum.

For å svare godt er det nødvendig å velge ut minst tre pensumarbeider av relevans og bruke aspekter ved dem for å formulere et mer generelt ståsted, dvs. nå fram – gjennom diskusjonen i besvarelsen – til noen mer generelt formulerte holdepunkter for antropologiske undersøkelser av politisk liv. For å svare godt bør en i besvarelsen operere med en distinksjon

(eller flere) mellom ulike måter å arbeide med slektskap og kjønn på. Videre er et godt svar et som klart forholder seg til spørsmålet om relevans for politisk analyse: det er konsekvent opptatt av å spørre om, og diskutere, relevansen av arbeid med slektskap og kjønn for undersøkelsen av makten og dens ansikter, av politiske prosesser, av identitetspolitikk, av stats- og nasjonsbygging.

Svaret kan godt velge å stort sett spørre om relevans for bare én del av den politiske antropologien (for eksempel bare undersøkelsen av statsbygging) – men det er nødvendig å diskutere relevans eller betydning for en form for politisk antropologi. Noen relevante pensumarbeider er de av Das, Gledhill, Lazar, Lewellen, og Rubin. Oppgaven er gitt slik at kandidaten står fritt og har en rekke ulike muligheter med hensyn til både utvelgelsen av pensumarbeider og utformingen av essayet.

Oppgave 3. Diskuter hvordan religion kan mobiliseres i politikk. Ta utgangspunkt i minst to av arbeidene på pensum.

For å svare godt er det nødvendig å redegjøre for, og diskutere, hvordan religion mobiliseres politisk. Et godt svar skisserer ikke kun empiriske prosesser, men mere generelt om betydningen av religion i analyse av makt og politikk. For å svare godt (oppnå en A eller B) berøres: Hvordan religion brukes i stats og nasjonsbygging og til å definere hvem som kan tilhøre og ikke tilhøre nasjonen, hvordan religion brukes til å legitimere styresmakt (eks teokrati), hvordan religion kan brukes til å legitimere den regjerende eliten eller hvordan religion kan brukes som ressurs i maktutøvelse. Den kan også vise hvordan ritualer og symboler kan bidra til å gjøre makt sakral.

Svaret kan godt velge å stort sett spørre om relevans for bare én del av den politiske antropologien (for eksempel bare undersøkelsen av legitimering av regjerende elite) – men det er nødvendig å diskutere relevans eller betydning for en form for politisk antropologi. Relevant pensum er Lewellen kapittel 4 om religion og politikk (her er flere eksempler nevnt), Kockamaner og Das.